

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 9Co/34/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3110220085
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 01. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Barcajová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2015:3110220085.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v právnej veci žalobcu: 1. T. K., narodený XX.XX.XXXX a 2. L. K., narodená XX.XX.XXXX, obaja občania SR, bytom W. XX/XX, C., zastúpení advokátkou: JUDr. Anna Žedényiová, so sídlom advokátskej kancelárie Palackého 85/5, Trenčín proti žalovanému: L. F., narodený XX.XX.XXXX, občan SR, bytom A. XXX, B., o zaplatenie 13.500,- eur s príslušenstvom, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Senica č.k. 4C/110/2012-117 zo dňa 23. mája 2014 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej vyhovujúcej časti i v časti trov prvostupňového konania účastníkov z r u š u j e a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcom v 1. a 2. rade sumu 12.150,- eur s úrokom z omeškania vo výške 10,5% ročne zo sumy 12.150,- eur od 07.05.2009 do zaplatenia a to do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku a vo zvyšku žalobu žalobcov zamietol. Vyslovil, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Mal preukázané, že žaloba žalobcov v 1. a 2. rade je prevažne dôvodná. V konaní bolo vykonaným dokazovaním preukázané, že žalobcovia v 1. a 2. rade dňa 30.04.2009 uzavreli zmluvu o splátkovom úvere č. 036416035, na základe ktorej im bol poskytnutý úver vo výške 13.500,- eur, ktorý sa zaviazali splácať v 120 mesačných splátkach. Súd prvého stupňa mal z výpovedí žalobcov v 1. a 2. rade ako i svedkyne L. K. ml. - bývalej partnerky žalovaného a dcéry žalobcov, preukázané, že sumu 800,- eur z poskytnutého úveru použila L. K. ml. na úhradu svojho predchádzajúceho úveru a ostatné finančné prostriedky, t.j. suma 12.700,- eur, bola použitá v prospech žalovaného.

Z výpovede žalobcu v 1. rade ako i potvrdení o vkladoch hotovostí jednotlivých bánk bezpochyby vyplýva, že finančné prostriedky použil žalovaný na úhradu svojich dlhov. Žalovaný mal poskytnutý úver splácať na základe ústnej dohody v pravidelných mesačných splátkach namiesto žalobcov, zo začiatku to tak aj skutočne bolo, žalovaný v hotovosti do rúk L. K. ml. uhradil finančné prostriedky 2 x po 200,- eur, raz 100,- eur a raz 50,- eur. Ďalšie splátky však už žalovaný neuhradil a preto úver začala splácať samotná L. K. ml. a spolu so žalobcom v 1.rade ho splácajú aj naďalej. V zmysle ustanovenia § 454 Občianskeho zákonníka ide o bezdôvodné obohatenie žalovaného na úkor žalobcov, keďže žalobcovia plnili za žalovaného to, čo mal podľa práva plniť žalovaný sám. Žalobcovia uzatvárali zmluvu o úvere v dobrej viere, že žalovaný bude poskytnutý úver riadne splácať, čo sa však nestalo a boli nútení ho splácať sami. Vykonaným dokazovaním mal súd prvého stupňa preukázané, že suma 12.700,- eur (po odrátaní sumy 800,- eur, ktorú L. K. ml. použila na úhradu svojho dlhu) použil žalovaný výlučne na úhradu svojich dlhov. Žalovaný neunesol dôkazné bremeno a svoje tvrdenia, že dlhy uhradil z finančných prostriedkov, ktoré vyhral zo stávkovania a výherných lotérií, hodnoverným spôsobom nepreukázal. Po zohľadnení čiastočných splátok, ktoré žalovaný v hotovosti uhradil do rúk L. K. ml. vo výške 2 x 200,- eur, raz 100,- eur a raz 50,- eur, tj. spolu 550,- eur, tak bezdôvodné obohatenie žalovaného predstavuje sumu 12.150,- eur. Žalobcovia okrem istiny žiadali tiež priznať aj úrok z omeškania vo výške 10,5 % ročne, nakoľko sa žalovaný nesplácaním poskytnutého úveru dostal do omeškania. Vzhľadom na vyššie uvedené, súd žalobe žalobcov v časti zaplatenia istiny 12.150,- eur a úroku z omeškania vo výške 10,5 % ročne

zo sumy 12.150,- eur od 07.05.2009 do zaplataenia vyhoviel a vo zvyšnej časti žalobu ako nedôvodnú zamietol. Súd prvého stupňa zamietol návrh žalovaného na doplnenie dokazovania výsluchom svedkyne A. W., finančnej makléry, ktorá mala byť prítomná pri uzatváraní úveru, nakoľko by tento výsluch bol nadbytočný, kdeže otázka uzavretia úveru nie je sporná a vykonaním výsluchu by neboli preukázané žiadne relevantné skutočnosti. O náhrade trov konania účastníkov súd prvého stupňa rozhodol podľa § 142 ods. 2 OSP a žiadnemu z účastníkov nepriznal náhradu trov konania, nakoľko každý z účastníkov mal vo veci úspech len čiastočný. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil § 451, § 454, § 456, § 458, § 488, § 489 Občianskeho zákonníka, priznanie úroku z omeškania § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka a § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. a o trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 OSP.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný. S rozhodnutím súdu prvého stupňa nesúhlasil a žiadal, aby bola žaloba zamietnutá i v prisúdenej náhrade 12.150,- eur s príslušenstvom. Poukázal na to, že súd prvého stupňa založil svoje rozhodnutie na základe do seba zapadajúcich skutočností uvádzaných žalobcami v 1. a 2. rade, ako aj ich dcérou L. K., ide o výpovede medzi osobami navzájom blízkymi, ktorú skutočnosť bolo potrebné zohľadniť. Podľa jeho názoru motívom uvedených osôb k vytvoreniu obrazu opodstatňujúceho žalobu bola snaha o kompenzáciu finančných nákladov, ktoré im vznikli v súvislosti s ich povinnosťou splátok na predmetný úver. Po ukončení jeho spolužitia s L. K. zostali ich vzťahy dosť ochladnuté. Zodpovednosť za vzniknuté bremeno sa snažili preniesť na neho, i keď on si všetky svoje povinnosti k iným subjektom riešil vlastnými možnosťami za pomoci svojich priateľov a známych. O skutočnom dôvode, prečo došlo k uzavretiu predmetnej úverovej zmluvy, bola informovaná i ďalšia osoba, Ing. A. W., bytom A. XXX/XX, Q., ktorá by si mala pamätať na skutočné dôvody, pre ktoré došlo k uzavretiu tejto zmluvy. Mala by vedieť, kto bol skutočným iniciátorom úverovej zmluvy a na aký účel mali byť tieto finančné prostriedky použité. Keďže súd tento dôkaz zamietol, nemohol si vytvoriť objektívny, ucelený obraz o všetkých skutočnostiach súvisiacich z uzatvorenou zmluvou. Ak má dôjsť k objektívnemu rozhodnutiu je nevyhnutné, aby bola táto osoba vypočutá o skutočnostiach súvisiacich so zistením skutočného iniciátora tohto úveru. Preto žiadal, aby odvolací súd uskutočnil výsluch svedkyne a po vykonanom dokazovaní žalobu ako nedôvodnú zamietol alebo aby napadnutý rozsudok zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Proti tomuto rozsudku podali v zákonnej lehote odvolanie i žalobcovia v 1. a 2. rade a to proti výroku o trovách prvostupňového konania. Poukázali na to, že žalobou sa domáhali zaplataenia sumy 13.500,- eur s príslušenstvom a súd prvého stupňa uložil žalovanému povinnosť zaplatiť im sumu 12.150,- eur s príslušenstvom, čo predstavuje 90% z nárokovanej sumy. Ako žalobcovia mali teda v konaní úspech v rozsahu 90%, žalovaný v rozsahu 10% a neúspech žalobcov je len vo veľmi nepatrnnej časti. V konaní sa preukázalo, že z ich strany sa nejednalo o bezdôvodné uplatňovanie práva na súde, preto bolo dôvodné, aby im bola priznaná náhrada trov prvostupňového konania. Z uvedeného dôvodu žiadali odvolací súd, aby rozsudok súdu prvého stupňa v časti výroku o náhrade trov konania zmenil tak, že zaviazá žalovaného na náhradu trov konania v sume 1.990,80 eura, ktoré žalovaný uhradí na účet ich právnej zástupkyne.

Žalovaný sa k odvolaniu žalobcov písomne vyjadril. Rozsudok súdu prvého stupňa navrhol v tejto časti ako vecne správny potvrdiť.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 zákona č.99/1963 Zb. v znení neskorších predpisov - Občianskeho súdneho poriadku - ďalej len „OSP“), po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou, podal ho účastník konania (§ 201 OSP), v zákonom stanovenej lehote (§ 204 OSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný, (§ 202 OSP), preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa ako i konanie, ktoré jeho vydaniu predchádzalo (§ 212 ods. 1 OSP) po skonštatovaní, že odvolanie má základné zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 OSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 205 ods. 2 písm. d) a f) OSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 OSP), prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvého stupňa je potrebné v zmysle § 221 ods. 1 písm. h) a f) OSP zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie vydal pomerom hlasov 3:0, t.j. jednohlasne (§ 3 ods. 9 posledná veta zák. č. 757/2004 Z.z.).

Predmetom tohto konania vedeného na Okresnom súde Senica pod sp. zn. 4C/110/2012 bol nárok žalobcov v pôvodnej sume 13.500,- eur, po rozhodnutí súdu prvého stupňa už len v napadnutej

vyhovujúcej časti 12.150,- eur s príslušenstvom. Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom žalovanú istinu spolu s príslušným úrokom z omeškania žalobcom voči žalovanému priznal a uložil mu povinnosť túto žalobcom uhradiť a o trovách konania rozhodol tak, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Proti tomuto rozsudku súdu prvého stupňa vo vyhovujúcej časti podal odvolanie žalovaný a v časti trov prvostupňového konania žalobcovia, preto v odvolacom konaní odvolací súd preskúmal tento rozsudok v napadnutej vyhovujúcej časti a v súvisiacom, t.j. závislom výroku o trovách prvostupňového konania a to i na podklade odvolania žalobcov v 1. a 2. rade.

Žalobcovia sa sporného nároku voči žalovanému domáhajú s odôvodnením, že dňa 30.4.2009 im bol poskytnutý peňažným ústavom úver v sume 13.500,- eur a tento použili na úhradu dlhu žalovaného. Dňa 05.05.2009 a 06.05.2009 boli uhradené jeho pohľadávky v celkovej sume 7.944,07 eura, 07.05.2009 suma 2.598,16 eura a 05.05.2010 suma 2.322,28 eura, zostatok poskytnutého úveru využil žalovaný pre jeho vlastnú potrebu (spolu 12.864,51 eura). Dcéra žalobcov L. K. uviedla, že počas spolužitia so žalovaným požiadala rodičov o úver na splatenie jeho dlhov, pretože žalovaný mal dlhy a stále niekto chodil tieto dlhy vymáhať. Preto sa dohodli, že požiadajú rodičov, aby si zobrali úver na splatenie dlhov s tým, že žalovaný bude úver splácať. Rodičia vedeli, že peniaze potrebujú na úhradu dlhov žalovaného. Vedeli o tom nielen rodičia, ale celá rodina. Žalovaný prisľúbil, že splátky úveru bude splácať výlučne on. Po poskytnutí úveru rodičom si zaplatila 800,- eur na jej dlhy, hneď vybrala 10.000,- eur v hotovosti, ktoré odovzdala žalovanému ešte 30.04.2009 v aute cestou domov za prítomnosti všetkých a žalovaný ich použil na výplatu svojich dlhov. Sľúbil, že úver bude splácať po 200,- eur mesačne. Naproti tomu žalovaný uviedol, že žiadne peniaze od žalobcov nedostal, časť peňazí na jeho dlhy mu dňa 05.05.2009 požičala L. K., nevie akú sumu, vie, že to bolo z úveru, ktorý si vybavovala, ale určite to nebolo 10.000,- eur.

V konaní možno považovať za nesporné to, že žalobcovia v 1. a 2. rade dňa 30.04.2009 uzavreli zmluvu o splátkovom úvere v P. P., na základe ktorej im bol poskytnutý úver v sume 13.500,- eur, ktorý sa zaviazali splácať v mesačných splátkach rozdelených na 120 mesiacov s príslušným úrokom.

Zostalo ale celkom neobjasnené, či, za akých podmienok a kedy žalobcovia uzavreli so žalovaným zmluvu o poskytnutí týchto finančných prostriedkov v jeho prospech a naproti tomu o jeho záväzku vrátiť poskytnuté finančné prostriedky žalobcom. Súd prvého stupňa sa na tieto skutočnosti nezameral ani skutkovo - vecne ich neobjasnil, ani právne ich neposúdil.

Svedkyňa L. K., dcéra žalobcov uviedla, že po poskytnutí úveru žalobcom zaplatila svoje dlhy a hneď v hotovosti vybrala 10.000,- eur, ktoré odovzdali žalovanému už v aute po ceste domov ešte 30.04.2009 a dňa 05.05.2009 dala príkaz na úhradu sumy 2.322,28 eura v prospech L., keďže išlo o zaplatenie dlhu žalovaného súdnej exekútorke. Žalovaný sa zaviazal úver splácať v mesačných splátkach po 200,- eur(komu a komu ho splácal).

Nebolo preukázané, či a koľko žalobcovia doposiaľ na úver zaplatili, či je úver splatený a či na jeho strane skutočne vzniklo bezdôvodné obohatenie, pretože úver mali splácať cca 10 rokov a v čase podania žaloby jeho splatnosť nebola zavŕšená a žalobcovia ani nepreukázali, že úver vyplatili. Žalobcovia sa pritom nedomáhali tohto nároku z titulu bezdôvodného obohatenia, ale z titulu záväzku, ktorý bližšie nešpecifikovali. Tieto skutočnosti mal súd prvého stupňa bezpochyby zistiť a v konaní riadne odôvodniť, čím by sa jeho rozsudok stal riadne odôvodnený a preskúmateľný.

Z rozsudku súdu prvého stupňa nemožno vyvodiť, aký záväzok je základom uplatneného nároku žalobcov, ktorý súd prvého stupňa považoval za preukázaný a preto ich nároku na plnenie voči žalovanému priznal autoritatívnu súdnu ochranu.

Podľa § 489 Občianskeho zákonníka záväzky vznikajú z právnych úkonov najmä zo zmlúv, ako aj zo spôsobenej škody, z bezdôvodného obohatenia alebo z iných skutočností uvedených v zákone. Občiansky zákonník upravuje jednotlivé typy zmlúv (pomenované zmluvy) v druhej hlave ôsmej časti, no zmluvy sa môžu uzavierať aj podľa ustanovení obsiahnutých v iných častiach Občianskeho zákonníka, než je záväzkové právo. Záväzkovoprávny vzťah a záväzky vznikajú aj v dôsledku porušenia povinností.

Ak sa niekto bezdôvodne obohatí, vznikne záväzkovoprávny vzťah medzi ním a tým, na úkor koho sa obohatil (záväzky z bezdôvodného obohatenia upravené v § 451 a nasl.).

Jednou z obvykle používaných zmlúv medzi fyzickými osobami - t.j. zmluva uzavretá medzi veriteľom a dlžníkom, kde dochádza k požičaniu vecí, napr. peňazí, je aj zmluva o pôžičke, pre ktorú sa nevyžaduje písomná forma, takže táto zmluva môže byť uzavretá i ústne alebo konkludentným spôsobom (§ 657 Občianskeho zákonníka). Podstatnou náležitosťou obsahu takejto dohody je okrem označenia zmluvných strán predovšetkým určenie predmetu pôžičky; z obsahu zmluvy musí vyplynúť i povinnosť dlžníka vrátiť veci rovnakého druhu (peňazí). Keďže táto zmluva je reálnou zmluvou (kontraktom), k jej uzavretiu zákon vyžaduje skutočné odovzdanie predmetu pôžičky veriteľom dlžníkovi. Dokiaľ k odovzdaniu peňazí nedôjde, medzi zmluvnými stranami právny vzťah z pôžičky nevznikne (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 30. 6. 2010, sp. zn. 3 Cdo 325/2009).

Súd prvého stupňa sa nevysporiadal ani s ďalšou skutočnosťou preukázanou v konaní, ktorou sa žalovaný bránil, totiž s tým, že mal vlastné finančné prostriedky na splatenie dlhov a to zhruba 9.000,- eur. Prítom v sledovanom období uhradil svoje dlhy v sume 15.877,43 eura a práve v tej súvislosti potvrdil, že mu peniaze požičala i L. K., avšak nevie akú sumu, určite to nebolo až 10.000,- eur. S touto skutočnosťou sa súd prvého stupňa nijak nevysporiadal, nezaoberal, ponechal ju úplne bez povšimnutia.

Tieto skutočnosti bude potrebné v konaní ozrejmiť a pri rozhodovaní vo veci samej tiež zohľadniť a náležite sa s nimi vysporiadať.

Súd prvého stupňa konštatoval, že v zmysle § 454 Občianskeho zákonníka ide o bezdôvodné obohatenie, keďže žalobcovia plnili za žalovaného to, čo mal podľa práva plniť on sám. Prítom obsahom spisu nebolo preukázané, že by poskytnutý úver žalobcom voči sporiteľni mal splácať žalovaný (zmluva medzi žalobcami v 1. a 2. rade a P. P. bola preukázaná a o takémuto záväzku žalovaného nesvedčí) a preto boli nútení tento úver splácať sami. Pokiaľ mal súd prvého stupňa za to, že žalovaný mal poskytovať splátky úveru žalobcom, prípadne ich dcére, nie je možné to zamieňať s povinnosťou žalobcov splácať úver P. P. a tak je nevyhnutné preukázať existenciu právneho vzťahu žalobcov voči žalovanému. Tiež je potrebné poukázať na tvrdenia žalobcov v tom, že i žalovaný mal dlh splácať v splátkach (po 200,- eur) a nie je zrejmé, či preto nastala zročnosť celého dlhu žalovaného.

Súd prvého stupňa vo svojom rozhodnutí nevysvetlil, o aký právny vzťah sa medzi účastníkmi jedná, nekonkretizoval ani to, ako vzniklo bezdôvodné obohatenie v zmysle § 451 ods. 2 a nasl. Občianskeho zákonníka a tak nemožno z jeho rozhodnutia zistiť, o aký právny vzťah medzi účastníkmi išlo, ako na strane žalovaného naozaj vzniklo bezdôvodné obohatenie, či žalovaný v spornom období nedisponoval finančnými prostriedkami, ktorými mohol svoje dlhy, prípadne ich časť uhradiť (o čom musí žalovaný predložiť relevantné a hodnoverné dôkazy) a keďže týmito skutočnosťami súd prvého stupňa nevenoval pozornosť, bolo potrebné toto rozhodnutie v zmysle § 221 ods. 1 písm. h) OSP zrušiť a vec mu vrátiť v zmysle § 221 ods. 2 OSP na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní súd prvého stupňa opätovne podrobne vypočuje účastníkov konania, predovšetkým žalobcov a ich dcéru na zistenie, či a akou formou poskytli žalovanému finančné prostriedky získané z úveru zo dňa 30.04.2009, kto, s kým a v prospech koho sa dohodol na splácaní požičanej sumy, akú presnú dohodu uzavreli so žalovaným, či ju uzavreli osobne alebo akou inou formou, či ich dcéra L. K. konala so žalovaným za nich, v ich mene, na základe ich zmocnenia (ktoré musia presne charakterizovať), ako boli tieto finančné prostriedky odovzdané žalovanému, aký prehľad o ich odovzdaní mali, či majú o tomto nejaké podklady alebo informácie čerpali len od svojej dcéry L. K.. V konaní bude vhodné vypočuť tiež svedkyňu navrhovanú žalovaným v odvolaní (Ing. A. W.), ktorá mala byť prítomná pri uzatváraní úveru, na okolnosti účelu úveru poskytnutého žalobcom. Súd prvého stupňa tiež od žalovaného zistí, ktoré dlhy z finančných prostriedkov poskytnutých žalobcami, prípadne zo svojich vlastných finančných prostriedkov uhradil, či a akú zmluvu účastníci uzavreli, či preto vznikol záväzok žalovaného vrátiť žalobcom nimi požadované finančné prostriedky. Súčasne neopomenie aplikáciu ustanovenia § 118 ods. 2 OSP, ktorá aplikácia je súčasťou práva účastníkov na spravodlivý súdny proces.

V prejednávanej príhode je preto potrebné predovšetkým ustáliť skutkový stav, zistiť, aký záväzok žalovaný voči žalobcom prevzal, kedy a na akom právnom základe vznikol, či mu z neho vznikla voči žalobcom povinnosť plnenia.

V novom rozhodnutí súd prvého stupňa rozhodne i o trovách prvostupňového a odvolacieho konania, keď v dôsledku zrušenia rozsudku súdu prvého stupňa zrušuje i výrok o trovách konania, tým odvolanie žalobcov proti výroku o trovách konania bolo vybavené, pretože o trovách konania účastníkov opätovne rozhodne súd prvého stupňa po vyriešení veci samej (§ 224 ods. 3 OSP).

Poučenie:

Toto uznesenie nemožno napadnúť odvolaním.